

تاریخ تحولات ایران از ورود اسلام تا پایان حکومت علویان طبرستان ۲

واحد، نظری، کارشناسی

هدف:

بررسی تحولات سیاسی، اجتماعی، اعتقادی و اقتصادی ایرانیان پس از ورود اسلام و چگونگی استقلال یافتن ایران از حکومت عباسیان.

سرفصل و جلسات درس:

جلسه اول: فتوح، چگونگی شکست و عقب‌نشینی ساسانیان، فتح مناطق مختلف ایران، استقرار نیروهای اعراب مسلمان در مناطق مختلف ایران، سازمان کشوری و لشکری مسلمانان در ایران.

جلسه دوم: نظام اداری و سیاسی ایران در دو قرن اول، امور دیوانی، امیران، وزرای ایرانی.
جلسه سوم: اسلام‌پذیری ایرانیان، توجه ایرانیان به اسلام، موالی، نخستین ایرانیان مسلمان و افزایش آنان.

جلسه چهارم: اوضاع اقتصادی، پول، زمین و انواع آن در پی فتوحات، غنائم، بیت‌المال، خراج، جزیه.

جلسه پنجم: انقلاب سیاسی: شورش‌ها، شورش‌های خوارج، تعارضات میان قبایل عرب، قیام‌ها در مناطق مختلف، ابومسلم، ایرانیان و خلافت عباسی.

جلسه ششم: مرزها، مرز سند، مرز سیستان، مرز کابل، مرز ماوراءالنهر، مرز قفقاز، چگونگی اداره مرزها.

جلسه هفتم: اوضاع اجتماعی، تغییرات جمعیتی در پی مهاجرت قبایل عرب، دهقانان، موالی، جامعه زرتشتی.

جلسه هشتم: شکل‌گیری تمدن اسلامی و نقش ایرانیان در آن، زبان و خط، دولت دربار.

جلسه نهم: طاهریان، اصل و نسب، چگونگی پیدایش حکومت طاهری، حدود و قلمرو، عناصر داخلی این دولت، روابط آن با خلافت عباسی، جانشینان طاهر، مناسبات آنان با حکومت‌های محلی هم‌زمان، اهمیت طاهریان در تاریخ ایران و سقوط طاهریان.

جلسه دهم: صفاریان، اصل و نسب، خاستگاه اولیه، افزایش قدرت و قلمرو یعقوب، غلبه بر طاهریان، فتوحات در ایران و مرز کابل، مناسبات با دربار عباسی، ایام حکومت عمرو، شکست از سامانیان ضعف دولت صفاری، اداره حکومت صفاریان.

جلسه یازدهم: علویان: داعیان علوی، نام و نسب آنان، اوضاع جغرافیایی و سیاسی مناطق شمالی ایران، ورود علویان به نواحی جنوبی دریایی خزر، شکل‌گیری حکومت علویان طبرستان، فراز و فرود قدرت و دولت آنان، واکنش عباسیان در برابر آنان، اضمحلال دولت علویان طبرستان.

جلسه دوازدهم: حیات اجتماعی جامعه ایرانی از ورود اسلام تا پایان علویان طبرستان.

جلسه سیزدهم: حیات فرهنگی، ادبی، فکری جامعه ایرانی از سقوط ساسانیان تا پایان حکومت علویان طبرستان.

جلسه چهاردهم: تغییرات اقتصادی و تولیدی در جامعه ایرانی از ورود اسلام تا پایان حکومت علویان طبرستان.

جلسه پانزدهم: تفاوت‌ها و تشابه‌های حکومت‌های این دوره در ساختار سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و هویتی جامعه ایرانی.